

KAPITTELPRØVER

Spire

• RAUD

Kapittelprøver

Oppsummering av måla: Etter kvart kapittel i Spire raud er det ei tekstramme som oppsummerer måla. Læraren bør ta seg tid til å gjennomgå desse måla i før av kapittelprøvene gjennomførast.

Undervegsvurdering og oppsummering: Det er ikkje lagt opp til ei vurdering av elevens kompetanse på ein slik måte at læraren skal vurdere kompetansen som avslutta. Kapittelprøvene er tenkt som ei undervegsvurdering og ei oppsummering av kva elevane har jobba med. Måloppnåinga må sjåast i samanheng med anna arbeid eleven har utført i løpet av perioden.

Kapittelprøvene kan gjennomførast på ulike måtar; munnleg eller skriftleg, individuelt eller i grupper.

Bak i dokumentet er det fasit.

KAPITTELPRØVER

1. Vêr og vind
2. På himmelen
3. Forhistorisk tid
4. Fjellet
5. Kroppen
 - Næringstoff og fordøyinga
 - Kjemiske reaksjonar
6. Alt heng saman
 - Forureining og resirkulering
 - Utrydningstrua
7. Fasit

Vêr og vind

TEST DEG SJØLV

Spire raud side 2–15

Namn: _____

Fleip eller fakta?

Les setningane og set kryss i riktig rute.

1	Det er månen som held krinsløpet til vatnet i gong.
2	Når vassdamp blir til vassdroper, kondenserar vatnet.
3	Sola lagar nytt vatn til jorda.
4	Vêret er likt overalt på jorda.
5	Lufta veg ingenting.
6	Lufta er ein gass.
7	Atmosfæren er farleg for jorda.
8	Atoma er bygde opp av elektronar og protonar.
9	Lyd går med ein fart på 330 meter i sekundet.
10	Lyd er bølgar.
11	Ein meteorolog er ein som forskar på vêret.

Fleip

Fakta

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Forklar orda med eigne ord.

Meteorolog = _____

Vassdamp = _____

Krinsløp = _____

Sky= _____

Lyd= _____

Skriv tre ting du har lært om vêr og vind.

På himmelen

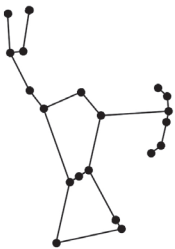
TEST DEG SJØLV

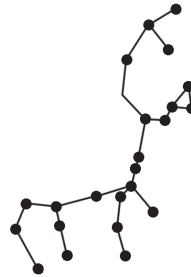
Spire raud side 16–23

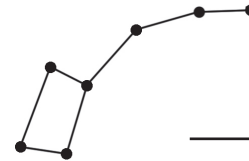
Namn: _____

Kva for eit stjernebilete ser du?

Kan du svaret?

① Kva er ei stjerne laga av?

② Kva er ein galakse?

③ Kva er sola?

Finn seks greske gudar.

E	A	R	G	B	G	V	X	D	I
S	U	I	N	M	A	A	Y	A	X
P	K	A	L	L	I	S	T	O	Å
V	Y	U	E	B	A	S	O	R	M
V	N	M	R	A	V	Ø	E	I	O
R	B	H	E	R	A	O	P	O	R
I	L	S	D	K	E	R	P	N	D
K	K	C	S	A	Ø	Z	E	V	S
L	A	T	Y	S	F	R	E	T	U

Teikn, skriv og forklar det du veit om nordlys.

Forhistorisk tid

TEST DEG SJØLV

Spire raud side 24–35

Namn: _____

Kva for eit forhistorisk dyr er det?

Kva er dette?

Skriv tre faktasetningar.

①

②

③

Teikn og fortel alt du veit om dinosaurar.

(Du kan òg skrive og teikne på baksida av arket).

1 Alle dinosaurar var kjempesvære.
2 Dinosaur tyder «skrekkøgle».
3 Trilobitt er namnet på ein fugl.
4 Den største dinosauren heitte Triceratops.
5 Velociraptoren var ein kjøtetar.
6 Menneske og dinosaurar levde samstundes.
7 Alle dinosaurar åt kjøt.

Fleip

Fakta

Fjellet

TEST DEG SJØLV

Spire raud side 36–47

Namn: _____

Skriv svaret

- ① Kva heiter Noregs høgaste fjell?

- ② Kva er ein isbre?

Set kryss på riktig svar.

- ① Noregs høgaste fjell er

☐ 2628 m.o.h.

☐ 4296 m.o.h.

☐ 2469 m.o.h.

- ② På snaufjellet veks det

☐ mykje grantre

☐ ingen tre

☐ berre fjellbjørk

Kva for fjell eller isbrear skjuler seg her?

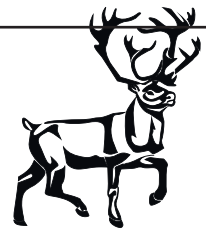
Stokk bokstavane riktig.

- ① NAONFOLFEG = _____

- ② ØTTEAHNS = _____

- ③ ARDHGERANJØLENKU = _____

Kva for eit dyr er det?

Korleis overlever fjellplantane?

Skriv minst tre måtar fjellplantar vernar seg på.

Kva for naturvettreglar hugsar du?

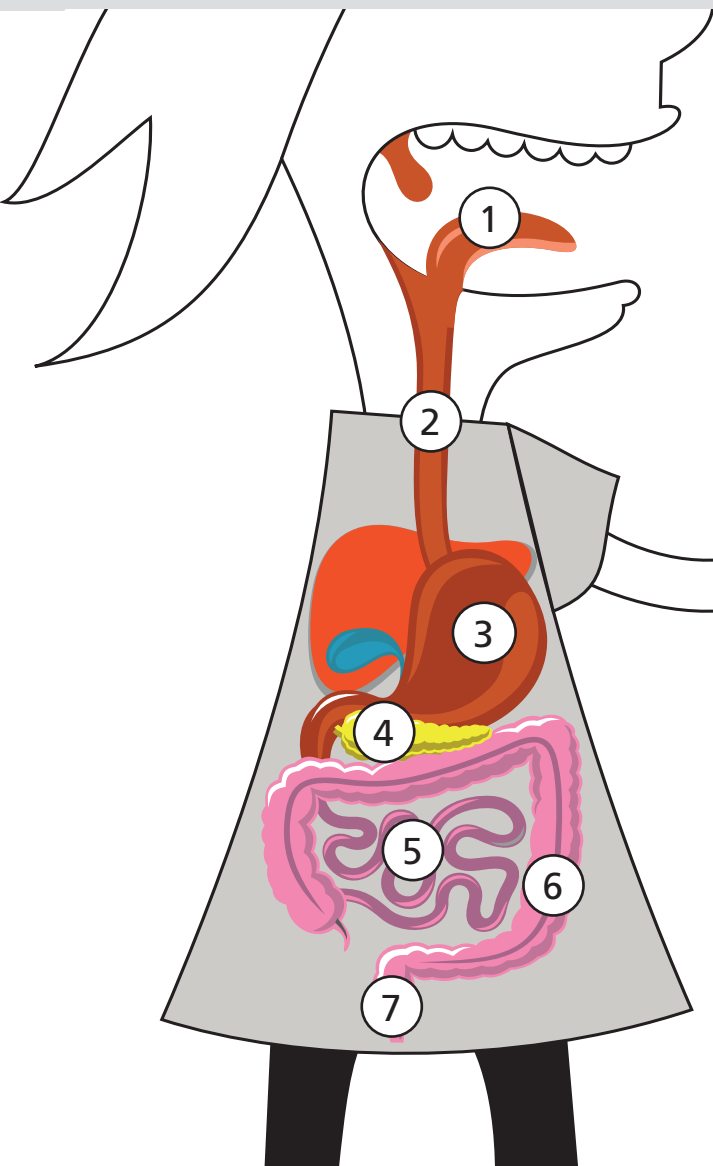
Bruk baksida av arket og skriv reglane du hugsar.

Kroppen

TEST DEG SJØLV

Spire raud side 48–51

Namn: _____

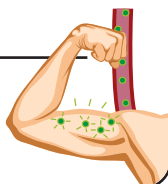

Skriv navn på delane.

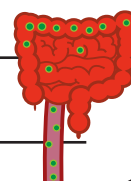
- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____

Kva for næringsstoff
treng kroppen din?

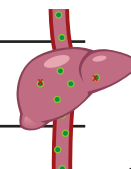
- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Kva for oppgåve har tarmane?

Kva for oppgåve har levra?

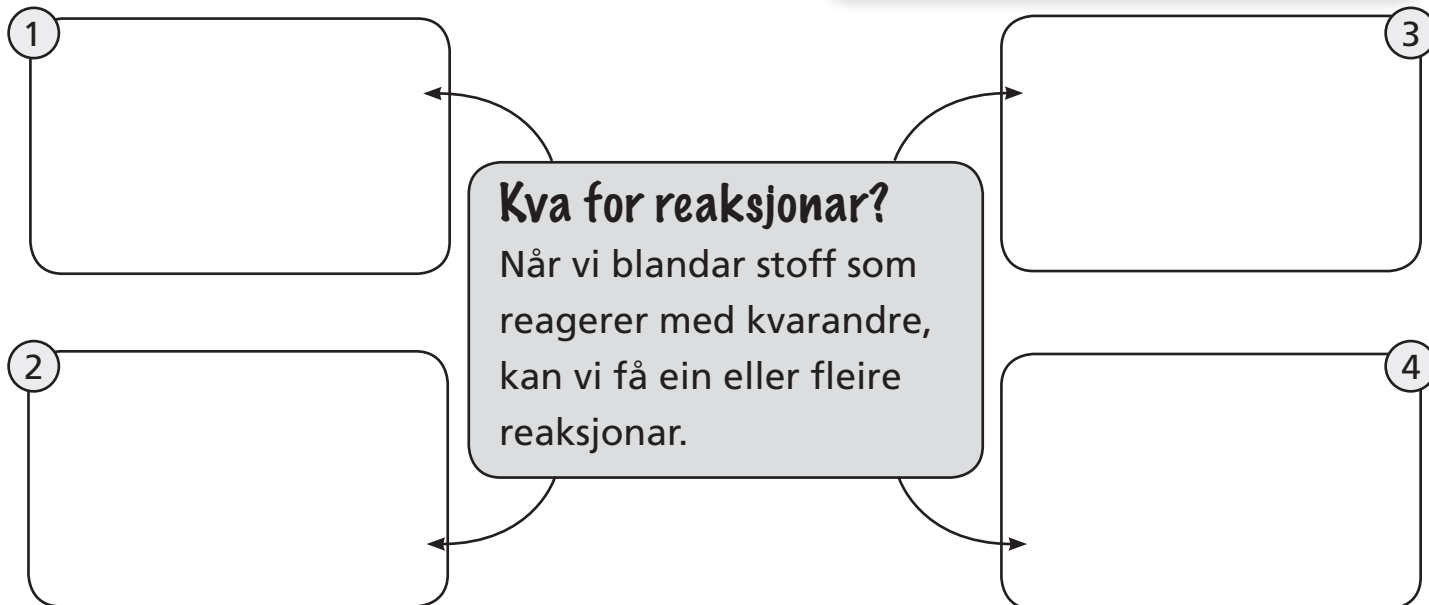

Kjemiske reaksjonar

TEST DEG SJØLV

Spire raud side 52–53

Namn: _____

Skriv svaret.

① Kva er alle stoff rundt deg bygde opp av?

② Kva er ein kjemisk reaksjon?

② Kva skjer når du blandar salt og vatn?

Kva skjer ...

når du blandar vatn, mjøl, sukker og gjær?

Kva skjer ...

når du blandar eddik og bakepulver?

Kva skjer ...

når du blandar te, mjølk og sitron?

Alt heng saman

TEST DEG SJØLV

Spire raud side 54–61

Namn: _____

Fleip eller fakta?

Les setningane og set kryss i riktig rute.

1	Forureining er søppel som er rensa.
2	Det er ikkje lov å kaste frå seg søppel på land eller i vatn.
3	Alt søppel i naturen rotnar etter ei stund.
4	Forureining er skadeleg for menneske, dyr og plantar.
5	Miljøvennlege produkt er merka med ei svane.

Fleip	Fakta
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Forklar orda med eigne ord.

Resirkulering = _____

Gjenbruk = _____

Kjeldesortering = _____

Kva tyder desse symbola?

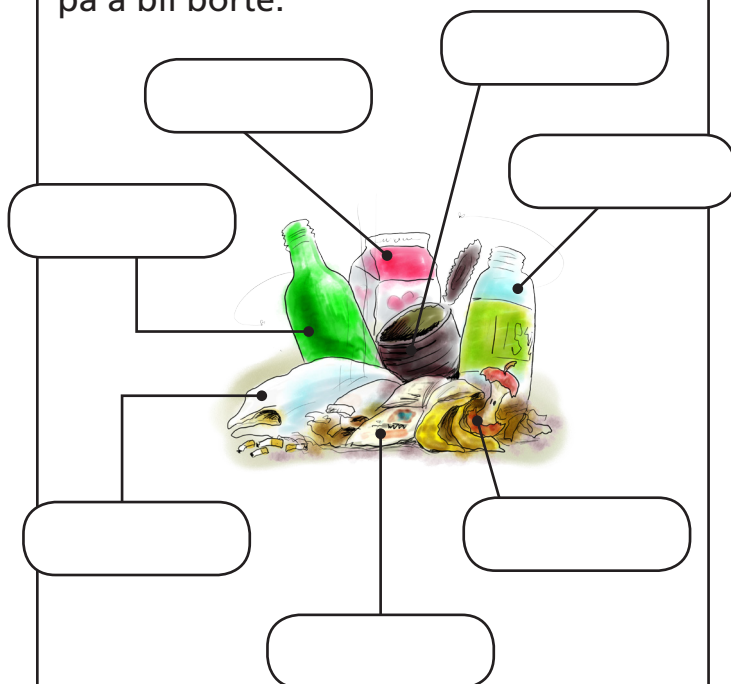

Når forsvinn det?

Skriv kor lang tid søppelet bruker på å bli borte.

Skriv svara.

① Kva er ei næringskjede?

② Kva er næring det same som?

③ Kva kan skje om eit ledd i ei næringskjede forsvinn?

Kven et kven?

Lag to ulike næringskjeder. Set strek mellom dei.

Teikn opp næringskjedene med to ulike fargar.

Set kryss på riktig svar.

Når regnskogen blir hoggen ned ...

- ☐ får vi betre plass.
- ☐ vil dyreartar døy og klimaet på jorda vil endre seg.
- ☐ vil lufta bli betre i mange land.

Kva er ei raudliste?

- ☐ Liste over raude plantar som vi ikkje kan ete.
- ☐ Liste over alle dyr og plantar i Noreg.
- ☐ Liste over dyr og plantar som er i ferd med å døy ut.

**Utryddings-
trua!**

Skriv minst tre setningar om eit dyr som er trua av utrydding. Skriv på bak på arket.

Vêr og vind

Fleip eller fakta

1. Fleip
2. Fakta
3. Fleip
4. Fleip
5. Fleip
6. Fakta
7. Fleip
8. Fakta
9. Fakta
10. Fakta
11. Fakta

På himmelen

Kva for stjernebilete ser du?

(i leseretning)

1. Karlsvogna
2. Sarvvis
3. Orion
4. Vetle bjørn

Finn seks greske gudar.

E	A	R	G	B	G	V	X	D	I
S	U	I	N	M	A	A	Y	A	X
P	K	A	L	L	I	S	T	O	Å
V	Y	U	E	B	A	S	O	R	M
V	N	M	R	A	V	Ø	E	I	O
R	B	H	E	R	A	O	P	O	R
I	L	S	D	K	E	R	P	N	D
K	K	C	S	A	Ø	Z	E	V	S
L	A	T	Y	S	F	R	E	T	U

Forhisorisk tid

Kva for dyr er det?

(i leseretning)

1. Mammut
2. Dronte (dodo)
3. Dinosaur (T-rex)
4. Pliosaurus

Fleip eller fakta

1. Fleip
2. Fakta
3. Fleip
4. Fleip
5. Fakta
6. Fleip
7. Fleip

Fjellet

Kva for fjell eller isbrear skjuler seg her?

1. Folgefonna
2. Snøhetta
3. Hardangerjøkulen

Kva for dyr er det?

1. Lemen
2. Moskus
3. Aure
4. Reinsdyr

Kroppen

Skriv namn på delane

1. Munnen/spytt
2. Matrøyr
3. Magesekk
4. Tolvfingertarmen
5. Tynntarmen
6. Tykkertarmen
7. Endetarm

Kva for næringsstoff ...

1. Vitaminar
2. Proteinar
3. Feitt
4. Mineralar
5. Karbohydratar

Kva for oppgåve har tarmane?

Tynntarmane trekk ut næringsstoffa som kroppen treng. Tykkertarmen trekk ut vatn som kroppen treng.

Kva for oppgåve har levra?

Levra reinsar blodet for farlege stoff. Levra lagar óg galle som deler opp

Kjemiske reaksjonar

Kva for reaksjonar?

1. Bobler og gass
2. Kulde eller varme
3. Klumpar eller støv
4. Skifter farge

Kva skjer?

1. Mjøl, sukker, vatn gjær: Bobler og gass
2. Eddik og bakepulver: varme og gass
3. Mjøl, sitron og te: Klumpar

Alt heng saman (1)

Forureining og resirkulering

Fleip eller fakta?

1. Fleip
2. Fakta
3. Fleip
4. Fakta
5. Fakta

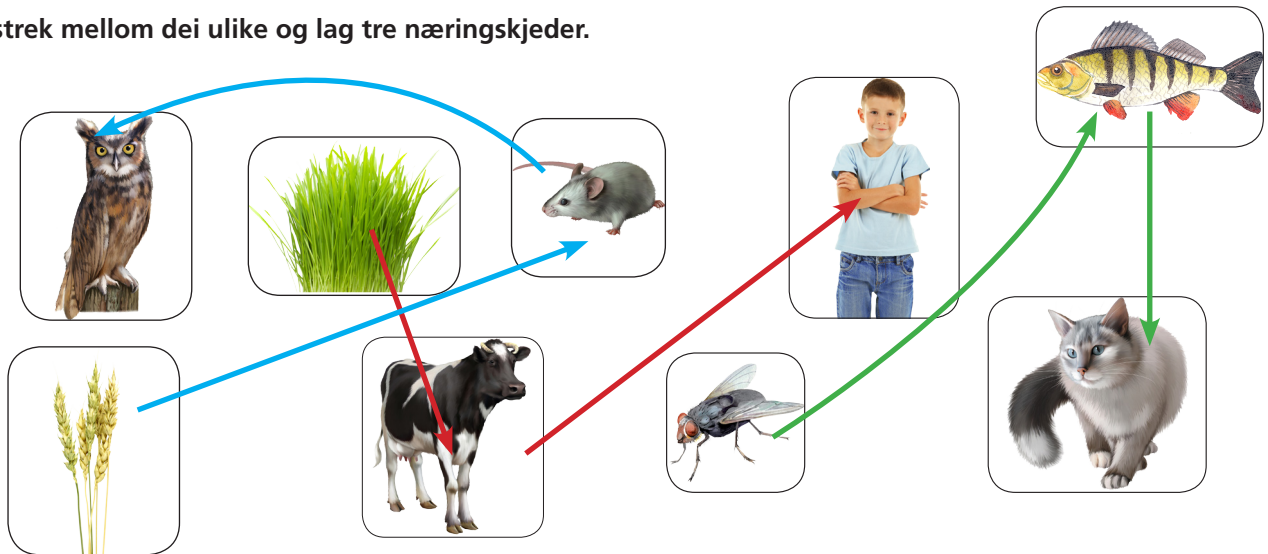
Kva tyder symbola?

1. Resirkulering – returpunkt
2. Svanemerket – miljøvennleg
3. Returpunkt for glas
4. Returpunkt for metall
5. Returpunkt for papir

Alt heng saman (2)

Næringskjeder

Set strek mellom dei ulike og lag tre næringskjeder.

Set kryss på riktig svar.

Når regnskogen blir hoggen ned ...

(X) vil dyreartar døy ut og klimaet på jorda vil endre seg.

Ei raudliste er ei ...

(X) liste over dyr og plantar som er i ferd med å døy ut.